

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 413

София, 26.11.2015 г.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, ЧЕТВЪРТО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ, в закрито заседание на петнадесети октомври две хиляди и
петнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СВЕТЛА ЦАЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: АЛБЕНА БОНЕВА
БОЯН ЦОНЕВ

изслуша докладваното от съдията Цачева гр.д. № 3762 по описа за 2015
год., и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по чл. 288 ГПК.

С решение № 34 от 09.04.2015 г. на Бургаски апелативен съд е
отхвърлен иск с правно основание чл. 45 ЗЗД, предявен от Ц. И. Г. от
[населено място] против Р. Д. Ж. от [населено място] за сумата 40000 лева,
съставляващи обезщетение за неимуществени вреди, причинени и от
смъртта на баща и И. Ц. Г., починал на 16.07.2011 г. при пътно-
транспортно произшествие. В решението е прието за установено, че с
влязла в сила присъда по н.о.х.д. № 579/2012 г. на Бургаски окръжен съд,
ответникът е признат за виновен в извършване на престъпление по чл. 343,
ал. 1, б. „В” вр. с чл. 342, ал.1 НК за това, че на 16.07.2011 г., при
управление на моторно превозно средство е нарушил правилата за
движение и причинил по непредпазливост смъртта на И. Ц. Г.. Ищцата, в
качеството и на наследник по закон на починалия И. Ц. е сключила със
застрахователя на ответника по задължителна застраховка „гражданска
отговорност” [фирма] споразумение, съгласно което е определено
обезщетение за неимуществени вреди в размер на 60000 лева, намалено
наполовина при отчитане установеното с присъдата съпричиняване на
вредата от страна на пострадалия. Ищцата е изразила съгласието си, че
така определеното обезщетение я компенсира за всички претърпени вреди
от смъртта на баща и. Обезщетението в размер на 30000 лева е било
изплатено от застрахователя. При така установените факти, въззивният съд
е приел, че с изплащане на застрахователното обезщетение настъпилите за
ищцата вреди са удовлетворени изцяло, а новонастъпили вреди или такива

от друг вид не са предмет на предявената претенция, поради което е отхвърлил предявения иск като неоснователен. В решението си съдът се е позовал на практика на Върховния касационен съд, а именно решение № 478 от 22.07.2010 г. по гр.д. № 943/2009 Г. IV г.о. ВКС; решение № 425 от 13.01.2012 г. по гр.д. № 39/2011 Г. III г.о. ВКС и решение № 306 от 07.06.2011 г. по гр.д. № 1556/2009 Г. IV г.о. ВКС, постановени по реда на чл. 290 ГПК.

В касационната жалба против решението, постъпила от Ц. И. Г. се поддържа, че въпросът погасява ли се правото на пострадалия за обезщетение от деликвента с изплащане на обезщетение от застрахователя въз основа на споразумение за размера на вредите, в което е заявил, че счита обезщетението за достатъчно да компенсира всички вреди е разрешен в противоречие с практиката на Върховния касационен съд, обективирана в решение № 25 от 17.03.2011 г. по т.д. № 411/2010 г. II т.о. ВКС и решение № 147 от 22.01.2014 г. по т.д. № 333/2012 г. I т.о. ВКС, постановени по реда на чл. 290 ГПК.

Ответникът по касационната жалба Р. Д. Ж. я оспорва като неоснователна. Позовава се на решение № 478 от 22.07.2010 г. по гр.д. № 943/2009 Г. IV г.о. ВКС; решение № 306 от 07.06.2011 г. по гр.д. № 1556/2009 Г. IV г.о. ВКС и решение № 1104 от 03.12.2012 г. по т.д. № 1104/2009 г. II т.о. ВКС.

Върховният касационен съд, състав на Четвърто гражданско отделение намира, че въпросът за основателността на претенция по чл. 45 ЗЗД срещу деликвента за сума над вече платеното от застрахователя обезщетение по задължителна застраховка „гражданска отговорност“ на автомобилистите се разрешава противоречиво от състави на Върховния касационен съд в решения, постановени по реда на чл. 290 ГПК. В решение № 478 от 22.07.2010 г. по гр.д. № 943/2009 Г. IV г.о. ВКС; решение № 306 от 07.06.2011 г. по гр.д. № 1556/2009 Г. IV г.о. ВКС; решение № 204 от 04.07.2011 г. по гр.д. № 220/2010 Г. IV г.о. ВКС; решение № 425 от 13.01.2012 г. по гр.д. № 39/2011 Г. III г.о. ВКС и решение № 1104 от 03.12.2012 г. по т.д. № 1104/2009 г. II т.о. ВКС се приема, че когато застрахователят е удовлетворил изцяло пострадалия, последният няма основание да търси повторно обезщетение и от прекия причинител, защото и застрахованият, и застрахователят имат спрямо увредения еднакво по съдържание задължение за репарирание на вреди от осъществения риск. Отговорността на застрахователя произтича от застрахователното правоотношение, но то е функционално свързано с деликтното. Когато пострадалият е сключил споразумение със застрахователя за изплащане на вредите от застрахователното събитие, изрично заявявайки, че платената сума ги покрива изцяло, той няма основание да търси репарация за същите вреди отново по съдебен ред от причинителя поради това, че неточно е определил вредите в

споразумението. Неудовлетворени са останали само вреди, които не са били предмет на споразумението (ексцес, последващи разходи за лечение и пр.); когато споразумението е сключено при пороци, водещи до неговата недействителност, както и когато споразумението е било ограничено от лимита на сключената застраховка, която не покрива вредите – тогава отговорността на деликвента може да бъде ангажирана за разликата до действително претърпените вреди.

Различно е становището, възприето в № 25 от 17.03.2011 г. по т.д. № 411/2010 г. II т.о. ВКС и решение № 147 от 22.01.2014 г. по т.д. № 333/2012 г. I т.о. ВКС, съгласно които пострадалият от неправомерно увреждане има право да претендира обезщетение за неимуществени вреди от деликвента и ако е постигнал спогодба по чл. 365, ал.1 ЗЗД със застрахователя на гражданска отговорност на деликвента и е получил плащане до договорено крайно и окончателно обезщетение. Приема се, че изявлението на пострадалия, че със споразумението се считат обезщетени всички вреди от увреждането би могло да се тълкува като отстъпка по смисъла на чл. 365, ал.1 ЗЗД, но същото е обвързващо само в отношенията между застрахователя и пострадалия. Споразумението, имащо характер на договор, поражда действие само между страните, но не и срещу деликвента, ако той не е участвал при сключването му. Признатите в договора факти, обстоятелства и права, както и отказът от права могат да се противопоставят на страната, направила признанието, но от съдоговорителя, спрямо когото признанието е заявено; законодателят придава правно значение на извънсъдебното признание при признаване на вземането, а не на фактическия състав от който то е възникнало, поради което изявленията на пострадалия относно фактите могат да му се противопоставят само от застрахователя, а в отношенията между деликвента и пострадалия споразумението в частта за изявленията на пострадалия няма действие.

Предвид констатираното противоречие в практиката на Върховния касационен съд, производството по делото следва да бъде спряно и на основание чл. 292 ГПК следва да бъде предложено на общото събрание на Гражданска колегия и Търговска колегия да се постанови тълкувателно решение по материалноправния въпрос по приложението на чл. 45 ЗЗД относно основателността на претенция за обезщетение по чл. 45 ЗЗД от увреждения срещу деликвента за сума над платеното от застрахователя обезщетение по задължителна застраховка „гражданска отговорност“ на автомобилистите въз основа на споразумение с увреждения за размера на вредите от деликта.

Воден от изложеното, Върховният касационен съд, състав на Четвърто гражданско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

СПИРА производството по гр.д. № 3762/2015 година на Четвърто гражданско отделение на Върховния касационен съд.

ПРЕДЛАГА на общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд да се постанови тълкувателно решение по материалноправния въпрос относно правото на пострадалия за обезщетение от деликвента над изплатеното обезщетение от застрахователя въз основа на постигнато споразумение, в което увреденият е приел, че е напълно обезщетен за съответната вреда.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: